

**ФАКУЛТЕТ ЗА СТРАТЕШКИ И ОПЕРАТИВНИ МЕНАЏМЕНТ
БЕОГРАД**

ПОЛИТИКА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

**Стандарди, критеријуми и поступци за самовредновање
и оцену квалитета
(СКИПОК - документа)**

У Београду 2008.

САДРЖАЈ:

УВОД	3
1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА.....	4
2. СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА	6
3. ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА.....	8
4. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА	9
5. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА.....	10
6. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА	11
7. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА	12
8. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДЕНАТА.....	15
9. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА.....	16
10. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТА ВАННАСТАВНЕ ПОДРШКЕ	17
11. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ	17
12. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ.....	18
13. УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА	18
14. СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА.....	19
15. PRILOZI	20
15.1 АНКЕТА А1.....	21
Оцена наставног процеса	21
15.2 АНКЕТА А2.....	25
Оцене студијског програма.....	25
15.3 АНКЕТА А3.....	28
15.4 АНКЕТА А4.....	29
15.5 ПРАВИЛНИК О ИЗБОРУ У ЗВАЊА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА.....	31
15.6 ПРАВИЛНИК О ВРЕДНОВАЊУ НАУЧНО – ИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА	33
15.7 ПРАВИЛНИК О ВРЕДНОВАЊУ НАСТАВНОГ И ПЕДАГОШКОГ РАДА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА	35

УВОД

Документ “ПОЛИТИКА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА” обухвата стандарде, критеријуме и поступке (процедуре) који се користе у процесу самовредновања и оцене квалитета Високе Факултет за стратешки и оперативни менаџмент Београд у даљем тексту Факултет . Закон о високом образовању и усвојене међународне декларације захтевају читав низ активности које се односе на обезбеђење система квалитета у образовању. Факултет је дужна да својим статутом и другим актима дефинише тела и поступке везане за обезбеђивање, унапређење, праћење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада. Факултет такође има обавезу да спроводи поступак самовредновања и оцењивање квалитета свих сегмената своје делатности. Све ове активности реализују се на основу прихваћених стандарда које доноси Национални савет за високо образовање. Ови стандарди ближе дефинишу и обухватају:

- Стратегију обезбеђења квалитета;
- Стандарде и поступке за обезбеђење квалитета;
- Организацију система обезбеђења квалитета;
- Обезбеђење квалитета наставног процеса;
- Обезбеђење квалитета студијских програма;
- Обезбеђење квалитета научно – истраживачког, стручног и уметничког рада;
- Обезбеђење квалитета наставника и сарадника;
- Обезбеђење квалитета студената;
- Обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
- Обезбеђење квалитета управљања Школом и квалитета ван наставне подршке;
- Обезбеђење простора и опреме;
- Обезбеђење финансирања Факултет ;
- Улогу студената у самовредновању и провери квалитета Факултет ;
- Системско праћење и периодичну проверу квалитета.

Документ “Политика обезбеђења квалитета” усвајају Наставно веће Факултет и Савет Факултет . Он представља интерни систем за обезбеђење квалитета, али је доступан и екстерној јавности. Његова реализација и примена у Школи је обавезна.

1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА (СТАНДАРД 1)

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду доноси стратегију обезбеђења квалитета. Њу разматрају сви релевантни субјекти и формално усваја Савет Факултет .

Политика и стратегија за обезбеђење квалитета обухвата:

I) Изјаву о опредељењу Факултет да континуирано и систематски ради на унапређењу квалитета свих сегмената своје делатности.

Текст изјаве гласи:

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду на седници Савета Факултет одржаној 20.06.2008 године, доноси:

ИЗЈАВУ

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду се обавезује да континуирано и систематски ради на унапређењу квалитета свих делова своје делатности.

1. Наставни планови и програми су савремени, садрже најновија достигнућа у струци и науци, упоредиви су са сличним европским, задовољавају захтеве привреде и друштва и интересовања студената.
2. Наставници и сарадници су квалитетни, њихов избор се врши према високим научним, стручним и педагошким критеријумима тако да могу да испуне све захтеве при реализацији савремених наставних процеса.
3. Пратеће службе у Школи и ненаставно особље је образовано и оспособљено да квалитетно прати и учествује у реализацији свих школских активности.
4. Факултет непрекидно улаже у развој и модернизацију учила и опреме и побољшање свих услова рада.

II) У процесу обезбеђења квалитета најважнију улогу имају следећи субјекти:

- Комисија за обезбеђење и праћење квалитета,
- Помоћник директора за квалитет,
- Наставници и сарадници,
- Катедре,
- Наставно веће Факултет ,
- Студенти,
- Ваннаставно особље,
- Екстерне институције: Национални савет за високо образовање, Министарство за просвету, Конференција високих Факултет .

III) Факултет је у обавези да обезбеди квалитет у следећим областима:

- Студијски програми,
- Настава,
- Истраживања,
- Вредновање студената,
- Уџбеници и литература,
- Ресурси: наставни простор, лабораторије, опрема.

IV) Факултет се определила за стратегију изградње културе квалитета, подизање нивоа квалитета свих активности, повезивање образовне, научне и стручне делатности.

У процесу формирања Стратегије обезбеђења квалитета учествују сви наведени субјекти. Стратегију предлаже Комисија за квалитет са директором Факултет а доноси је, односно, усваја Савет Факултет .

Факултет своју Стратегију обезбеђења јавно објављује. Она је доступна како интерној, тако и екстерној јавности.

Стратегија се сваке три године периодично детаљно испитује, а континуално допуњује и унапређује.

2. СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА (СТАНДАРД 2)

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду има усвојене и јавно објављене стандарде квалитета као и поступке, односно, процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета.

Стандарди садрже одговарајући ниво (изнад минималног) квалитета који Факултет гарантује својим радом. Стандарди су утврђени за сваку област за коју се Факултет својом политиком квалитета, обавезала да обезбеди квалитет. Као стандарди прихватају се сви стандарди које доноси Национални савет за високо образовање. То су следећи стандарди:

I) Стандарди из области акредитације високо школске установе:

- Стандард 1. Мисија и циљеви установе
- Стандард 2. Планирање и контрола
- Стандард 3. Организација и управљање
- Стандард 4. Студије
- Стандард 5. Научно – истраживачки рад
- Стандард 6. Наставници и сарадници
- Стандард 7. Ван наставно особље
- Стандард 8. Студенти
- Стандард 9. Простор и опрема
- Стандард 10. Библиотека, уџбеници, информациони систем
- Стандард 11. Финансијски ресурси
- Стандард 12. Унутрашњи механизми за осигурање квалитета
- Стандард 13. Јавност у раду

II) Стандарди из области акредитације студијских програма:

- Стандард 1. Структура студијског програма
- Стандард 2. Сврха студијског програма
- Стандард 3. Циљеви и опис студијског програма
- Стандард 4. Компетенције дипломираних студената
- Стандард 5. Курикулум
- Стандард 6. Интернационална компатибилност студијског програма
- Стандард 7. Упис студената
- Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената
- Стандард 9. Наставници
- Стандард 10. Ресурси
- Стандард 11. Контрола квалитета
- Стандард 12. Студије на даљину

Сви предложени стандарди су усвојени и налазе се у прилозима.

Процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета прописују поступак њиховог доношења, садрже упутство за примену, критеријуме за оцењивање, обраду добијених резултата, ефекте и мере које се предузимају. Процедуре се доносе посебно за сваку од области у којима се Факултет обавезала својом политиком да обезбеђује квалитет. Као процедуре у Школи се користе систем Правилника, Анкете и Извештаја.

То су следеће процедуре:

- П.01. Правилник о раду
- П.02. Правилник о систематизацији радних места
- П.03. Правилник о избору у звања наставника
- П.04. Правилник о вредновању научно-истраживачког стручног рада
- П.05. Правилник о вредновању наставног и педагошког рада наставника
- П.06. Правилник о условима и поступку уписа студената
- П.07. Правилник о основним студијама
- П.08. Правилник о специјалистичким студијама
- П.09. Правилник о провери знања и оцењивању
- П.10. Правилник о полагању испита
- П.11. Правилник о завршном раду основних студија
- П.12. Правилник о завршном раду специјалистичких студија
- П.13. Стручна пракса – упутство за реализацију
- П.14. Правилник о дисциплинској одговорности студента
- П.15. Правилник о раду библиотеке
- П.16. Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности
- П.17. Правилник о рачуноводству и финансијском пословању
- П.18. Правилник о јавним набавкама мале вредности
- П.19. Правилник о попису имовине, обавеза и потраживања Факултет
- П.20. Правилник о решавању стамбених потреба радника
- П.21. Правилник о раду циртг-а
- П.22. Правилник о заштити од пожара и експлозије
- П.23. Етички кодекс
- П.24. Правилник етичког одбора
- П.25. Пословник о раду наставног већа
- П.26. Пословник о раду савета Факултет
- П.27. Правилник о раду студентског парламента
- П.28. Правилник о заштити на раду
- П.29. Правилник о кућном реду у школи
- П.30. Приручник за техничку припрему публикација

Анкете:

- Анкета А1 – Оцена наставног процеса,
- Анкета А2 – Оцена студијског програма,
- Анкета А3 – Оцена компетенције дипломираних студената,
- Анкета А4 – Анкета запослених радника ВШСОМ.

Извештаји:

- Преглед броја уписаних студената,
- Преглед броја дипломираних студената и просек трајања студија
- Процент осипања студената,
- Ефикасност студирања – пролазност на испитима.

Стандарде за процедуре доноси Наставно веће Факултет на предлог Комисије за квалитет.

Сви стандарди и процедуре су доступни наставницима, сарадницима, студентима, ненаставном особљу као и екстерној јавности.

Факултет периодично, након три године, детаљно преиспитује све стандарде и процедуре а континуално врши њихово унапређење и побољшање.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА (СТАНДАРД 3)

У Високој школи за стратешки и оперативни менаџмент у Београду постоји организовани систем за обезбеђење квалитета.

Статутом Факултет прописани су улоге и задаци свих субјеката који учествују у доношењу и спровођењу политике, стандарда, процедура и културе обезбеђења квалитета: наставника, сарадника, студената, Наставног већа, катедри, помоћника директора за квалитет, комисије за обезбеђење квалитета.

Факултет је дужна да посебним мерама обезбеди учешће студената у доношењу и спровођењу политике, стандарда, процедура и културе обезбеђења квалитета. Те мере су следеће: учешће и рад представника студената у Савету Факултет, Наставном већу Факултет, Комисије за квалитет, активностима Студентског парламента и учествовањем студената у оцењивању наставног процеса наставника и сарадника и рада школских служби.

Посебну улогу у систему обезбеђења квалитета у Школи имају:

- Помоћник директора за квалитет
- Комисија за обезбеђење квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета има 5 чланова и чине је:

- Помоћник директора за квалитет (председник Комисије)
- Два наставника
- Референт за студентска питања
- Представник студентског парламента.

Задаци Комисије су следећи:

- Припрема предлога и стратегије и политике квалитета;
- Припрема предлога и иновирање стандарда и процедура;
- Припрема предлога метода провере квалитета;
- Унапређење организације система обезбеђења квалитета;
- Предлагање мера за изградњу културе квалитета;
- Праћење остваривања стратегије квалитета;
- Спровођење стандарда и процедура;
- Обрада података и извештаја;
- Редовно прикупљање података о квалитету студијских програма и рада Факултет од привредних и ванпривредних организација, и других релевантних институција;
- Предлагање одговарајућих мера руководству Факултет у циљу подизања нивоа квалитета.

4. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА (СТАНДАРД 4)

Основни елементи обезбеђења квалитета наставног процеса у Високој школи за стратешки и оперативни менаџмент су:

- Интерактивност наставе;
- Доношење и поштовање савремених наставних планова;
- Доношење и реализација савремених наставних програма;
- Остваривање апликативности теоријских знања укључењем практичних примера у настави;
- Праћење квалитета наставе;
- Предузимање потребних мера у случајевима ниског квалитета и негативних оцена у настави.

У наставном процесу се остварује интерактивност наставе. Студент треба да буде активан учесник у настави. Наставни садржаји подстичу студенте на размишљање и креативност, усмеравају студента на самосталан рад и примену стечених знања али га оспособљавају и за тимски рад.

Током извођења наставе наставници и сарадници се понашају професионално. На предавањима и вежбањима они имају корективне односе према студентима. Не постоји никакав облик дискриминације студената на било којем основу. Ваннаставно особље такође има коректан однос у комуникацији са студентима. Понашање радника у школи је у складу са Етичким кодексом. Документ „Етички кодекс“ доноси Савет Факултет и он се обавезно поштује. Овај документ се налази у прилогу. Све што је речено за раднике Факултет мора да важи и да се примењује и на студенте.

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду организује и изводи студије у току школске године која почиње 1. октобра и траје 12 месеци. Школска година се дели на два семестра: зимски и летњи. Настава појединачних предмета изводи се и организује у једном семестру. Остали елементи режима студија ближе су дефинисани у Статуту Факултет .

План и распоред наставе су усклађени са потребама и могућностима студената. План наставе се доноси на почетку школске године за целу годину, истиче се, тако да је доступан свим субјектима наставног процеса. У њему су дефинисани дани активне наставе, испитни рокови, нерадни дани, годишњи одмори, празници и др. Распоред наставе (часова предавања и вежбања) доноси се на недељном нивоу, важи за један семестар и истакнут је јавно. План наставе и распоред часова предавања и вежбања спроводи се доследно.

Факултет је дужна да за сваки предмет, пре почетка семестра, студентима учини доступним следеће елементе Плана рада:

- основни подаци о предмету: назив, година, број ЕСПБ, др.
- циљеви предмета,
- садржај и структура предмета,
- план распореда извођења наставе,
- начин оцењивања на предмету,
- уџбеници и доступна литература,
- подаци о ангажованим наставницима и сарадницима.

Факултет систематски прати спровођење плана наставе као и планова рада на појединачним предметима. Уколико дође до одступања обавезно се преузимају мере корекције.

Факултет је дужна да систематски прати и оцењује квалитет наставе на појединачним предметима. Она преузима неопходне корективне мере за унапређивање квалитета.

Уколико се наставници и сарадници не придржавају Плана рада на предмету или постижу одговарајући квалитет предавања и вежбања Факултет је дужна да предузме одговарајуће мере:

- упозорење на потребу побољшања квалитета,
- упућивање на усавршавање,
- уколико у року од једне године нема побољшања квалитета наставе, наставници и сарадници се искључују из наставног процеса.

За оцену (евалуацију) и праћење квалитета наставног процеса у Школи се користи студентска Анкета А1. Студентска анкета је анонимна, реализује је студентски парламент и комисија за квалитет. Анкетирају се студенти свих година на завршетку школске године. Део Анкете А1 односи се на оцену квалитета наставног процеса. Анкета А1 дата је у прилогу.

Релевантна документа:

- Анкета А1 – Оцена наставног процеса,
- Етички кодекс,
- Статут Факултет ,
- План рада.

5. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА (СТАНДАРД 5)

Квалитет студијског програма Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду обезбеђује кроз следеће активности:

- праћење и провера циљева студијских програма,
- праћење и провера структуре програма,
- праћење радног оптерећења студената,
- осавремењивање садржаја,
- прикупљање повратних информација о квалитету програма из релевантног окружења.

Факултет редовно и систематски прати, проверава и по потреби ревидира:

а.) Циљеве студијског програма,

б.) Усклађеност програма са мисијом Факултет ,

ц.) Однос општих предмета и стручних апликативних предмета. У оквиру наставног плана мора да омогући стицање квалитетних и у пракси примењивих знања. Однос теоријских и стручно примењивих садржаја у оквиру програма предмета мора да омогући стицање практичних знања и вештина, као и њихову примену на решавање конкретних задатака у пракси. Наведене поставке у оквиру наставног процеса постижу се:

- реализацијом теоријског дела наставе путем аудиторних предавања и вежбања,
- реализацијом практичног дела наставе путем рачунских, графичко – конструктивних, лабораторијских и рачунарских вежби,
- изградном самосталних семинарских, пројектних, графичких и других радова студената,
- изразом и одбраном завршног рада.

д.) Радно оптерећење студената мерено ЕСПБ.

е.) Исоходе и компетенције које добијају студенти када заврше студијски програм.

- Они мора да пруже могућност запошљавања или продужетак, односно наставак школовања.

Факултет има разрађене поступке за оцену, праћење, контролу, измену и одобравање студијских програма. У овим процесима учествују:

- студенти,
- наставници,
- катедре,
- наставно веће,

- екстерни експертски тимови – рецензенти, комисија за акредитацију и други.

Факултет редовно прибавља повратне информације привредних и ванпривредних организација, послодаваца и других релевантних институција о квалитету студија и студијских програма.

Факултет континуално обезбеђује студентску евалуацију студијских програма. Оцењивање се обавља анонимним анкетама и при томе се користи Анкета А2. Анкета се обавља на свим годинама студија на крају школске године. У прилогу је дата Анкета А2.

Оцену компетенције дипломираних студената врше студенти, професори и послодавци. При томе се користи Анкета А3 која је такође дата у прилогу.

Факултет је дужна да врши непрекидно осавремењавање садржаја курикулума (наставних програма) као и њихово упоређење са одговарајућим међународним институцијама.

Садржај студијског програма треба да подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, дедуктиван начин истраживања и примену знања и вештине у практичне сврхе.

Сви услови и поступци који су потребни за стицање звања и добијене дипломе првог степена студије јасно су дефинисани и доступни јавно на увид.

Релевантна документа:

- Анкета А2 – Оцена студијског програма.
- Анкета А3 – Оцена компетенције дипломираних студената.

6. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА (СТАНДАРД 6)

Факултет има обавезу да непрекидно ради на обезбеђењу услова, подстицању, праћењу, провери и оцењивање научно – истраживачког и стручног рада. Ови резултати се укључују у наставни процес.

Факултет у свом раду обезбеђује јединство образовног, научно истраживачког и стручног рада. Научно истраживачки рад одвија се у оквиру Центра изузетних вредности (ЦИВ) који се формира у складу са Законом о научно - истраживачког рада. Оснивањем ЦИВ-а постижу се следећи циљеви:

- Обављање научно - истраживачког рада у циљу развоја науке и стваралаштва,
- Унапређење делатности високог образовања: подизање нивоа и квалитета наставе, усавршавање и развој научног подсмлада, увођење студената у научно – истраживачки рад,
- Развој лабораторија и истраживачке опреме и побољшање нематеријалних услова рада,
- Комерцијализација резултата научно – истраживачког рада, пружање високо-стручних, развојних и других услуга привреди, пројектовање (опрема и технологија), испитивања мерења, атестирања, организација научних, стручних и других скупова, организација семинара и курсева, израда елабората, израда прототипова машина и уређаја, освајање нових технологија, консалтинг услуге.

За акредитацију ЦИВ-а Факултет ће у наредном периоду обезбедити:

- Потребан број истраживача у звању,
- Програм научно – истраживачког рада,
- Простор, опрему, информациони центар, библиотеку,
- Трансфер знања и технологија,
- Програм развоја научно – истраживачког подмлатка.

Међусобни односу Факултет и ЦИВ-а утврдиће се актом оснивања. ЦИВ је организациони део Факултет у чији састав улазе и друге јединице: ЦИТТ, ЦИРМ, Машински завод, Графички завод, Лабораторије Факултет .

Факултет утврђује критеријуме и процедуре за систематско праћење, оцењивање квалитета и обима научно – истраживачког рада наставника и сарадника. Документ Правилник о вредновању научно истраживачког рада наставника и сарадника (у прилогу П04) садржи критеријуме Министарства за науку Републике Србије, и доследно се примењује.

Садржаји и резултати научно, истраживачких и стручних активности усклађени су са стратешким циљем Факултет , као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања. Факултет има детаљан План научних и стручних активности.

Знања до којих Факултет долази реализацијом научних, истраживачких и стручних активности укључују се по потреби у наставни процес.

Факултет има обавезу да подстиче наставнике и сараднике да се активно баве овим активностима и да што више објављују резултате свога рада.

Факултет има дугу и успешну традицију издавачке делатности. Захваљујући постојању Графичког завода Факултет издаје уџбенике, приручнике и друге публикације. Факултет је суиздавач научно – стручног часописа ДИТ у коме се објављују резултати научно стручног рада.

Релевантна документа:

- Правилник о вредновању научно – истраживачког и стручног рада – П04

7. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА (СТАНДАРД 7)

Квалитет наставника и сарадника у Високој школи за стратешки и оперативни менаџмент у Београду остварује се кроз следеће облике:

1. Вођењем дугорочне и краткорочне кадровске политике и планирањем кадрова,
2. Избором на основу јавног поступка и утврђених критеријума,
3. Стварањем услова за перманентну едукацију, стручно – научно усаврћавање и школовање,
4. Провером квалитета наставника и сарадника.

1. Вођење дугорочне и краткорочне кадровске политике и планирање кадрова.

Факултет планира потребан број наставника и сарадника у зависности од развоја наставних планова и програма као и предвиђеног броја студената који се уписују у Школу. При томе се предвиђају све промене у одређеним областима, односно, струкама и прати савремени развој науке и техника. Сарадници и наставници се унапред и на време усмеравају на актуелне и модерне области и дисциплине.

Факултет прави и усваја План развоја кадрова. План се прави за најмање наредних пет година и он треба да обухвати:

- потребан број сарадника и наставника за оне стручне и наставне области које ће бити актуелне у планираном периоду,
- потребан број нових наставника који ће доћи у Школу у стални радни однос с обзиром на природно осипање (одлазак у пензију) наставника,
- потребан број стручних сарадника и асистената за реализацију предвиђених планова и програма,
- број наставника који ће Факултет добити из редова сопственог наставног и научног подмладка (стручни сарадници и асистенти),
- број наставника које ће Факултет ангажовати у допунском раду (до 1/3 радног ангажиовања)

- број наставника и сарадника које ће Факултет предузети или заједно ангажовати са другим Високим Факултет ма.

Релевантна документа:

- План развоја кадрова 2008 – 2012 год. (прилог).

2. Избор наставника и сарадника

С обзиром да је један од најважнијих критеријума квалитета Високе Факултет њен квалитетан наставни кадар утврђују се строги и високи критеријуми за избор наставника и сарадника, њихов реизбор и напредовање. При томе се води рачуна о следећим принципима:

- услови за избор сарадника и наставника су утврђени, познати унапред и ускладу са Законом о високом образовању и Статутом Факултет .
- Поступак избора је јаван и доступан оцени стручне и њире јавности
- Позиви за избор (конкурси) су објављени у дневним листовима и широко доступни
- Утврђују се јасни критеријуми за избор у сва звања при чему се оцењују:
 - научни резултати,
 - стручни резултати,
 - педагошки рад,
 - остале активности кандидата.

2.1 Услови и поступак за избор наставника и сарадника

Услови за избор наставника и сарадника не смеју бити блажи него што је то утврђено Законом о високом образовању (чланови 62, 63, 64, 65 и 66), Статутом Факултет и препорукама Националног савета за образовање.

Поступак избора ја јаван и спроводи се такође према Закону о високом образовању и Статуту Факултет .

У поступку избора наставника и сарадника Факултет оцењују се научни, стручни, педагошки резултати и остале активности кандидата на основу јасних критеријума.

Услови и поступак избора наставника и сарадника ближе су дефинисани у Правилнику за избор наставника и сарадника (прилог П07)

Оцена научног и стручног рада утврђује се на основу Правилника о вредновању научног и стручног рада наставника и сарадника (прилог П09).

Оцена педагошког рада утврђује се на основу Правилника о вредновању наставног и педагошког рада наставника и сарадника (прилог П21).

У поступку избора наставника и сарадника предност имају кандидати са вишим оценама утврђених на основу предложених критеријума, односно, правилника.

3. Перманентна едукација и стручно – научно усавршавање и школовање

Факултет је дужна да свим наставницима и сарадницима обезбеди перманентну едукацију и усавршавање у складу са потребама Факултет и финансијским могућностима.

Облици едукације и усавршавања су следећи:

- студијски боравци,
- специјализације,
- учешће на научно стручним скуповима,
- школовање на мастер студијама,
- школовање на докторским студијама,
- постдокторска усавршавања.

Посебну пажњу Факултет посвећује квалитетној селекцији младих кадрова, њиховом даљем напретку и различитим облицима усавршавања.

Ближи услови, права и обавезе из ове области дефинисани су Правилником о едукацији и усавршавању – (прилог).

4. Провера, вредновање квалитета наставника и сарадника

Вредновање, праћење и провера квалитета наставника и сарадника Факултет обавља се кроз више процедура:

- Вредновањем и праћењем стручно – научног рада наставника и сарадника,
- Вредновањем и праћењем наставног и педагошког рада.

Поред ових критеријума Факултет оцењује и прати и све остале активности својих наставника у оквиру целокупне радне ангажованости.

4.1 Вредновање научног и стручног рада

Вредновање научног и стручног рада наставника обавља се утврђивањем „научне компетентности“. При томе се користе критеријуми и индикатори Министарства за науку, технологију и развој Републике Србије који представљају јединствена мерила научног рада свих који се баве науком у републици Србији. Критеријуми научне компетентности је минимум научних резултата исказан бројем објављених радова чија је вредност изражена кроз R фактор.

Вредновање научне и стручне компетентности Факултет врши према „Правилнику о вредновању научно – истраживачког и стручног рада наставника и сарадника“ – (прилог П04). Утврђивање индекса научне компетентности (броја бодова) обавља се при сваком новом избору наставника и сарадника, као и једном годишње пред почетак школске године. Резултати вредновања су јавни и објављени у Картону научног радника кога води Покрајински Секретаријат за науку.

Вредновање научног и стручног рада обавља се за укупан период и за протеклих пет година од задњег избора (реизбора).

4.2 Вредновање наставног и педагошког рада наставника и сарадника

Вредновање наставних и педагошких способности наставника и сарадника Факултет врши при избору или унапређењу, као и на почетку сваке школске године. Резултати се јавно објављују на сајту Факултет .

За оцењивање педагошких способности користе се следећи критеријуми:

- Опште педагошке способности наставника,
- Однос наставника према студентима,
- Наставник као ментор.

За оцењивање наставне делатности наставника и сарадника узимају се у обзир следећи критеријуми:

- Уредност у држању наставе и консултација,
- Коректност према студентима,
- Успешност (средња оцена) и проходност на испитима,
- Рад на иновацији и модернизацији наставних садржаја,
- Обезбеђеност литературе,
- Развој лабораторије.

Вредновање наставног и педагошког рада наставника и сарадника врше се према: „Правилнику о вредновању наставног и педагошког рада“ (прилог П05).

Према критеријумима који су разрађени у овом правилнику минималан број поена потребан за избор или реизбор наставника и сарадника је:

- За избор у звање доцента,

- За избор у звање ванредног професора,
- За избор у звање редовног професора,
- За избор у звање наставника страног језика и
- За избор у звање сарадника (сарадник у настави и асистент)

4.3 Вредновање осталих активности наставника и сарадника

Факултет оцењује и прати и остале активности својих наставника и сарадника који нису наведени у претходним критеријумима. Те активности могу бити следеће:

- Повезаност образовног рада у образовање са радом на пројектима у привреди,
- Чланство и рад у стручним и научним организацијама,
- Рад са студентима ван образовног процеса:
 - а.)Саветовање студената везано за избор усмерења, наставак и планирање професионалне каријере,
 - б.)Успостављање контакта са потенцијалним послодавцима за дипломиране студенте,
 - в.)Одржавање контакта и праћење дипломираних студената, итд.

Релевантна документа:

- Правилник о вредновању научно истраживачког рада П04,
- Правилник о вредновању наставног и педагошког рада П05,
- Правилник о избору наставника и сарадника П03.

8. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДЕНАТА (СТАНДАРД 8)

Обезбеђење квалитета студената остварује се:

- Селекцијом студената при упису,
- Континуалним оцењивањем рада студената у настави,
- Провером и праћењем резултата оцењивања,
- Праћењем успешности и пролазности студената,
- Предузимањем одговарајућих мера у циљу побољшања квалитета.

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду свим потенцијалним студентима – кандидатима за упис на студије – пружа све релевантне податке и информације о школи, студијским програмима и условима студирања. За те сврхе намењена су следећа документа: Информатор за студенте, Веб-сајт Факултет на интернету, филм о школи и други пропагандни информациони материјал (дато у прилогу).

Селекција при упису студената врши се по законом предвиђеној процедури. При томе се вреднују резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на класификационом испиту где се проверава склоност и мотивација за студирањем. Услови уписа на студије, критеријуми за упис и процедура формирања ранг листе дефинисани су у Правилнику о пријемном испиту који је дат у прилогу.

Факултет обезбеђује и гарантује једнакост и равноправност студената по свим основама: пола, расе, нације, вере, сексуалног опредељења.

Факултет је обавезна да омогући услове студирања студентима са специјалним потребама: слепи, наглуви, глуви, неми, глувонеми и остали који су дефинисани одговарајућим законима.

Факултет омогућава да се студенти унапред упознају са обавезом праћења наставе. За ове потребе јавно су истакнути одговарајући делови Статута Факултет и наставних програма.

Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура која се континуално примењују. У Школи се обавезно примењује Правилник о оцењивању (прилог П09) и Правилник о полагању испита (прилог П10).

У Школи се систематски анализирају, оцењују, и усавршавају методе и критеријуми за оцењивање студената. При томе се води рачуна о:

- Прилагодљивости методе оцењивања садржају предмета,
- Континуалном процесу оцењивања,
- Самосталном раду студената,
- Способности студената да примени знање.

Методе оцењивања студената и знања које они усвајају усклађене су са цињевима, садржајима и обимом студијских програма.

Наставници Факултет се у току оцењивања морају коректно и професионално понашати. При томе морају да обезбеде објективност, јавност, коректан однос према студенту.

Факултет систематски прати успешност студената на испитима (оцене) и предузима корективне мере у случајевима пријаве аномалија. У дистрибуцији оцена није дозвољено појављивање сувише високих или ниских оцена ни неравномерни распоред у дужем периоду. При томе мора бити задовољен гаусов распоред за период од три узастопна рока.

Факултет систематски прати пролазност студената на предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају великих аномалија. Успешност на испитима као и пролазност Факултет објављује у документима Извештаји.

У складу са Законом о високом образовању и Законом о студентском образовању Факултет омогућава учешће и утицај студената на политику и стратегију квалитета у Школи.

Релевантна документа:

- Правилник о оцењивању П09,
- Правилник о испитима П10.

9. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА (СТАНДАРД 9)

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент има обавезу да студентима обезбеди уџбенике, приручнике и другу литературу неопходну за праћење наставе. Наставним програмима је предвиђена одговарајућа литература за сваки предмет студијског програма. Факултет има развијену издавачку делатност. Стручно тело које се тиме бави је Комисија за издавачку делатност. Њен задатак је израда дугорочних и краткорочних планова издавачке делатности и њихова реализација. Применом Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности П15 обезбеђује се висок квалитет публикација. Овим правилником дефинишу се врста, обим, тираж, цена, садржај, рецензија, лекторисање, техничка опремљеност свих публикација у издању Факултет .

Факултет је својим студентима обезбедила библиотеку богату квалитетним библиотечким јединицама и у довољном броју – преко 1.000 јединица. Факултет непрекидно прати, обнавља и унапређује свој библиотечки фонд. Предвиђају се континуалне набавке савремених књига из свих научних области релевантних за образовне програме.

Факултет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе. Број рачунара и рачунарских лабораторија далеко премашује захтеве стандарда. Интернет клуб омогућава непрекидни приступ и комуникације преко интернета.

Особље које је запослено у библиотеци по својој стручној квалификацији одговара националним стандардима за пружање квалитетних услуга.

Простор библиотеке кога чине читаоница, магацин књига и интернет клуб је модерно опремљен и пружа свим корисницима (студентима, сарадницима и наставницима) адекватне услове за рад. Коришћење библиотечких ресурса уређено је Правилником о библиотеци П14.

Релевантна документа:

- Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности П15,
- Правилник о библиотеци П14.

10. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТА ВАННАСТАВНЕ ПОДРШКЕ (СТАНДАРД 10)

Квалитет управљања Школом и квалитет ван наставне подршке обезбеђује се кроз формализацију надлежности и одговорности као и кроз стално праћење и проверу органа управљања и јединица за ван наставну подршку.

Организациона, управљачка и руководећа шеме у школи омогућавају ефикасно функционисање Факултет и њено управљање. Статут Факултет и друга акта установе јасно дефинишу све надлежности опргана управљања.

Поступци селекције, услови, именовања и напредовање запослених на управљачким, стручним и техничким позицијама су прописани, критеријуми су утврђени и спроводе се јавно.

Оцена рада органа управљања (управљачког особља) обавља се перманентно и за то се користи анонимна анкета свих запослених радника – Анкета А4.

О квалитету студентске, опште и техничке службе своју оцену дају и студенти анонимном анкетом – Анкета А1.

Број и квалитет бан наставног особљау складу је са захтеваним стандардима.

Факултет обезбеђује свом управљачком, стручном и техничком кадру перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану кроз семинаре, курсеве, симпозијуме и слично.

Релевантна документа:

- Анкета А1,
- Анкета А4.

11. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ (СТАНДАРД 11)

Квалитет простора и опреме Факултет за стратешки и оперативни менаџмент обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Факултет је простор за рад регулисала закупом простора са „Културно-спортским центром Пинки“ у Земуну. Од укупног корисног простора за наставни рад и канцеларије Факултет поседује 306м².

Просторне капацитете чине: анфитеатар, учионице, канцеларије, библиотека и други садржаји.

Факултет је опремљена мрежом рачунара тако да су доступне све информације у електронском облику и оне се користе у научно образовне сврхе.

Студентима и наставницима доступни су и други савремени технички уређаји као што су фотокопир машина, скенери, штампачи и слично.

12. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ (СТАНДАРД 12)

Квалитет финансирања Факултет за стратешки и оперативни менаџмент кроз следеће активности:

- квалитетан извор финансирања;
- финансијско планирање;
- транспарентност употребе финансијских средстава.

Факултет по свом концепту развоја спада у приватне институције. Из тих разлога извори финансирања рада Факултет своде се на:

- Факултет рину студената,
- уплате за полагање испита,
- донације разних субјеката
- реализацијом разних пројеката и слично.

Својим годишњим финансијским планом Факултет планира приход и расход и тако обезбеђује финансијску способност на дужи временски период.

Факултет обезбеђује јавност и транспарентност:

- извора финансирања и формирања прихода;
- употребе финансијских средстава: зарада, материјалних трошкова, осталих издвајања, фондова, добити,
- Расподела фондова и зарада радника.

Финансијске Извештаје усваја Савет и они су доступни јавности.

Релевантна документа:

- Финансијски план,
- Годишњи и периодични финансијски извештаји,
- Правилник о стицању и расподели прихода и расподели зарада радника.

13. УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА (СТАНДАРД 13)

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент има обавезу да обезбеди важну улогу студената у процесу обезбеђивања квалитета:

- кроз рад студентских организација-Студентског парламента;
- кроз учешће студентских представника у органима Факултет ;
- спровођењем анкета студената о квалитету Факултет

Представници студентског парламента налазе се у следећим органима Факултет : Наставно веће, Савет Факултет , Комисија за квалитет.

Студентска организација преко својих представника даје мишљење и учествује у формирању политике, стандарда, процедура и других докумената којима се обезбеђује квалитет Факултет .

Студентски парламент добија на увид резултате самовредновања Факултет , разматра их и даје своје мишљење.

Обавезни елементи самовредновања Факултет јесу анкете којима се испитују ставови и мишљење студената о свим питањима из области које се оцењују. Организација и спровођење анкета су обавезни а резултати анкете треба да буду доступни јавности и укључени у укупну оцену квалитета.

Студенти се укључују у процесе континуалног развоја и евалуације студијских програма као и развоја метода оцењивања.

14. СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА (СТАНДАРД 14)

Факултет за стратешки и оперативни менаџмент континуирано и систематски прикупља све релевантне информације везане за обезбеђивање квалитета и врши периодичну проверу у свим областима обезбеђења квалитета.

Факултет обезбеђује спровођење стандарда и процедура квалитета и обављање задатака које имају сви субјекти у систему обезбеђивања квалитета.

Факултет је дужна да обезбеди услове и опрему за редовно, систематско прикупљање и обраду свих релевантних података потребних за оцену квалитета у свим предвиђеним областима.

Факултет обезбеђује повратну информацију од послодаваца, са тржишта рада, од бивших студената и других о компетенцијама дипломираних студената. При томе користи Анкета А3.

Факултет обезбеђује упоређивање са страним високошколским установама.

Факултет обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета. Тиме се проверава спровођење утврђене политике и процедуре као и достигнути жељени ниво стандарда. Самовредновање се спроводи најмање једном у три године.

Са резултатима самовредновања Факултет упознаје:

- наставнике и сараднике преко Катедри и Наставног већа;
- студенте преко Студентског парламента;
- јавност и надлежне државне органе (Комисију за акредитацију).

15. PRILOZI

15.1 АНКЕТА А1

Оцена наставног процеса

I Подаци о студенту/студенткињи

1. Пол: а) мушки б) женски

2. Статус студента: а) финансиран из буџета б) самофинансирајући

3. Година студија: а) прва б) друга ц) трећа

4. Смер: _____

5. Досадашњи просек оцена: _____

6. Које школске године си први пут уписао/ла прву годину студија: ____

7. Да ли је неко пресудно утицао на Тебе да одабереш ову школу за студирање?
 - а.) одлучи/ла сам сам/а
 - б.) родитељи
 - в.) остала родбина
 - г.) професори, наставници из средње Факултет
 - д.) пријатељи
 - ђ.) неко други, ко? _____

8. Да ли си желео/ла да упишеш неки други факултет/вишу школу?
 - а.) Да, који _____
 - б.) Не

9. Ако си желео/ла да похађаш неки други факултет или вишу школу, наведи шта те је спречило да то оствариш

II Вредновање наставног плана и програма

10. Како процењујеш знања која стичеш на Вишој школи за стратешки и оперативни менаџмент за будући професионални рад (Молимо Те да одабереш само један одговор)
 - а.) Сматрам да та знања прате савремена научна достигнућа на пољу технике

- б.) Сматрам да та знања заостају за савременим научним достигнућима на пољу технике
 в.) Структура наставних предмета није примерена конкретном стручном профилу инжењера
 г.) Нешто друго, шта? _____-

11. У ономе што следи, **замолићемо Те** да се **изјасниш** о једном броју тврдњи тако што **ћеш** **означити** у којој мери се **слажеш**, односно **не слажеш** са тврдњом. Користе се следеће скраћенице: СС – сасвим се слажем; ДС – делимично се слажем (више се слажем него не слажем); СН – нити се слажем, нити се не слажем; ДН – делимично се не слажем (више се не слажем него слажем); УН – уопште се не слажем. **Ти требаш** да за сваку тврдњу **одредиш** степен слагања, односно неслагања са њом тако што **ћеш заокружити** број у одговарајућој колони.

Број	Тврдња	СС	ДС	СН	ДН	УН
12.	Предмети су углавном преобимни	5	4	3	2	1
13.	Било би боље да имамо више, по обиму мањих предмета	5	4	3	2	1
14.	Знања која се презентују се не наслањају на знања која смо донели из средњих Факултет . Тешко нам је да претимо наставу из свих предмета	5	4	3	2	1
15.	Има пуно истих садржаја у више различитих предмета и професори се преклапајуу предавањима	5	4	3	2	1
16.	Требало би да имамо више лабораторијских вежби	5	4	3	2	1
17.	Требало би да имамо више вежби на рачунарима	5	4	3	2	1
18.	Требало би да имамо више часова практичног рада како бисмо се упознали са конкретним послом инжењера	5	4	3	2	1

19. Да ли си размишљао/ла о томе како можеш знања која стичеш на Вишој техничкој школи да примениш у пракси?

- а.) Уопште нису примењива
 б.) Делимично су примењива
 в.) Доста су примењива
 г.) У потпуности су примењива

20. како процењујеш да ли Ти је оно што си научио/ла у овој Школи важно за будуће бављење професијом коју си изабрао/ла?

- а.) Не, уопште ми није важно
 б.) Врло мало ми је важно
 в.) Делимично ми је важно
 г.) Доста ми је важно
 д.) Изузетно ми је важно

21. Молимо Те наведи и рангирај три најинтересантнија предмета која си до сада слушао/ла:

1. _____
 2. _____

3. _____

22. Који предмети су Ти у досадашњем студирању на Високој школи за стратешки и оперативни менаџмет по садржају били најтежи?

1. _____

2. _____

3. _____

23. Када би Ти имао/ла могућност да утичеш на садржај образовних планова и програма на Факултет за стратешки и оперативни менаџмет, наведи знања за која сматраш да су неопходна инжењерима менаџмента, а која нису укључена или нису довољно заступљена у тим плановима и програмима

а) _____

б) _____

ц) _____

24. Наведи оне наставне предмете које си полагао/ла или тек треба да полагеш на Факултет за стратешки и оперативни менаџмет, а који су по Твом мишљењу сувишни у образовању за инжењерску професију менаџера:

а) _____

б) _____

ц) _____

25. Да ли си задовољан/на квалитетом наставе?

а.) Да у потпуности

б.) Да углавном

в.) Нисам задовољан/на

26. Наведи добре карактеристике наставе на Високој школи за стратешки и оперативни менаџмет

а) _____

б) _____

в) _____

27. Наведи лоше карактеристике наставе на Високој школи за стратешки и оперативни менаџмет

а) _____

б) _____

в) _____

28. Молимо те да оценама од 1 до 5 (1 – најнижа, 5 – највиша) оцениш стварне домете и пожељне особине дипломираних инжењера стратешког или оперативног менаџмента.

	Особине инжењерског образовања	Стварно 1-5	Пожељно 1-5
29.	Оспособљавање за професионални рад у изабраном подручју менаџмента		
30.	Развијање способности за рад са људима		
31.	Развијање способности за прецизно и ефикасно изражавање сопствених знања		
32.	Развијање способности за критичко и стваралачко промишљање на пољу менаџмента		
33.	Развијање знања за ефикасније управљање каријером		
34.	Развијање способности за емоционалну и социјалну прилагодљивост у организацији		
35.	Савладавање и усвајање метода рада које су примењиве у изабраном позиву		
36.	Оспособљавање за разноврсне области менаџмента		
37.	Развијање способности да се схвате природни и друштвени услови будућег рада у занимању		
38.	Упознавање и разумевање техничке културе		
39.	Развијање способности за улазак у управљачке тимове и квалитетно обављање руководећих послова у предузећу		

15.2 АНКЕТА А2

Оцене студијског програма

I Подаци о студенту/студенткињи

1. Пол: а) мушки б) женски
2. Статус студента: а) финансиран из буџета б) самофинансирајући
3. Година студија: а) прва б) друга ц) трећа
4. Смер: _____
5. Досадашњи просек оцена: _____
6. Наставу у оквиру курса скоро увек пратим са највећом концентрацијом
 - а.) тачно
 - б.) делимично тачно
 - в.) нетачно
 - г.) нисам прати/ла наставу (зашто?) _____
7. У току године сам извршавао/ла све обавезе везане за курс
 - а.) тачно
 - б.) делимично тачно
 - г.) нетачно
8. На колико од _____ предавања си до сада присуствовао/ла?
 - а.) 1-2
 - б.) 3-5
 - в.) 6-9
 - г.) на свим

У ономе што следи, замолићемо Те да се изјасниш о једном броју тврдњи тако што ћеш означити у којој мери се слажеш, односно не слажеш са тврдњом. Користе се следеће скраћенице: СС – сасвим се слажем; ДС – делимично се слажем (више се слажем него не слажем); СН – нити се слажем, нити се не слажем; ДН – делимично се не слажем (више се не слажем него слажем); УН – уопште се не слажем. Ти требаш да за сваку тврдњу одредиш степен слагања, односно неслагања са њом тако што ћеш заокружити број у одговарајућој колони.

II Оцене студијског програма

	Тврдња	СС	ДС	СН	ДН	УН
9.	Курс је био представљен тако да су ми од почетка били јасни и садржај и обим	5	4	3	2	1
10.	Курс је потпуно одговорио мојим очекивањима	5	4	3	2	1
11.	Курс је био интелектуално изазован и занимљив	5	4	3	2	1
12.	Курс је унапредио моју способност промишљања проблема	5	4	3	2	1
13.	Курс је значајно унапредио моје знање о тематици којом се бави	5	4	3	2	1
14.	Курс је за мене био преобиман и тежак	5	4	3	2	1
15.	Курс је повећао моје интересовање за тематику курса	5	4	3	2	1
16.	Курс ми је помогао да из ове тематике извучим сопствене закључке	5	4	3	2	1

17.	Када бих поново могао/ла да бирам, поново бих се уписао/ла на овај курс	5	4	3	2	1
-----	---	---	---	---	---	---

18. У поређењу са другим курсевима , овај курс је:
- тежи
 - исти
 - лакши
19. Према Твом мишљењу, колико су стечена знања из овог курса примењива у пракси?
- Уопште нису примењива
 - Делимично су примењива
 - Доста су примењива
 - У потпуности су примењива
20. Како процењујеш да ли Ти је оно што си на овом курсу научи/ла важно за будуће бављење професијом коју си изабрао/ла?
- Не, уопште ми није важно
 - Врло мало ми је важно
 - Делимично ми је важно
 - Доста ми је важно
 - Изузетно ми је важно
21. Молимо Те наведи и рангирај три најзанимљивија курса која си до сада у школи слушао/ла
- _____
 - _____
 - _____

III Оцена литературе

Број	Тврдња	СС	ДС	СН	ДН	УН
22.	Литература за овај курс је разумљива	5	4	3	2	1
23.	Литература за овај курс је тешка и компликована	5	4	3	2	1
24.	Литература је погодна за овај курс (усклађена са тематиком курса)	5	4	3	2	1
25.	Литература за овај курс је преобимна	5	4	3	2	1
26.	Литература за овај курс је занимљива и актуелна	5	4	3	2	1

IV Оцена наставника

Број	Тврдња	СС	ДС	СН	ДН	УН
27.	Наставник/ца јасно показује да стручно влада предметом	5	4	3	2	1
28.	Наставник/ца јасно изражава шта очекује од студената	5	4	3	2	1
29.	Наставник/ца помаже студентима у разумевању основних појмова	5	4	3	2	1
30.	Наставник/ца користи добре и илустративне примере да приближи градиво студентима	5	4	3	2	1
31.	Наставник/ца добро повезује различите теме у оквиру истог курса	5	4	3	2	1
32.	Наставник/ца подстиче дискусије везане за материју о којој предаје	5	4	3	2	1
33.	Наставник/ца уме добро да води и усмерава дискусију	5	4	3	2	1
34.	Наставник/ца уважава идеје и мишљење студената	5	4	3	2	1
35.	Наставник/ца тражи да се учи напамет	5	4	3	2	1
36.	Наставник/ца у току предавања поклања подједнаку пажњу свим студентима	5	4	3	2	1
37.	Наставник/ца је увек ведар и добро расположен и позитивну енергију преноси на студенте	5	4	3	2	1
38.	Мерила за оцењивање студената била су унапред јасно одређена	5	4	3	2	1
39.	Наставник/ца је праведно оцењивао/ла студенте	5	4	3	2	1
40.	Испитна питања су јасна и недвосмислена	5	4	3	2	1
41.	Наставник/ца спремно даје објашњења зашто је студент добио одређену оцену	5	4	3	2	1
42.	Наставник/ца поштује договорено време наставе и консултација	5	4	3	2	1
43.	Наставник/ца је непријатан/на у комуникацији са студентима	5	4	3	2	1
44.	Наставник/ца показује потцењујући став према неким студентима	5	4	3	2	1
45.	Наставник/ца је добронамеран/на и пријатељски расположен/на према студентима	5	4	3	2	1
46.	Атмосфера на часовима из овог курса је била демократска, сви смо имали право да исказемо своја мишљења	5	4	3	2	1
47.	Настава из овог курса је тако добра да је, без двоумљења, препоручујем и другима	5	4	3	2	1

48. Ако имаш још нешто да кажеш о курсу, можеш то да изнесеш овде

49. Молимо Те наведи основне слабости курса и промене које треба да се изврше да би он био бољи

50. Шта би Ти променио/ла у циљу побољшања рада:

а) наставника

б) Твојих колега/студената

с) Твог личног

15.3 АНКЕТА А3

Оцена компетенције дипломираних студената Факултет за рад у струци
Акетом су обухваћене три категорије:

- студенти
- професори
- послодавци

Одговара на два питања:

1. Наведи пет (5) најважнијих компетенција за рад у струци (редом од 1 до 5 по важности);
2. Наведи три (3) најмање важних компетенција за рад у струци (редом од 1 до 3).

<i>Компетенције</i>	<i>Најважније</i>	<i>Најмање важне</i>
Способност примене знања у струци		
Основно опште знање		
Способност анализе и синтезе		
Уочавање и решавање проблема		
Активно знање страних језика		
Тимски и групни рад		
Креирање и менаџмент		
Способност учења		
Самостални рад		
Истраживачки рад		
Особине одлучности		
Способност прилагођавања неким ситуацијама		
Брига за квалитет		
Разумевање духа времена		
Критички став према себи и окружењу		
Разумевање односа у радним условима		
Друштвена одговорност		
Жеља за личним успехом		

15.4 АНКЕТА А4

Анкета за запослене раднике на Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду

Анкета је анонимна, спроводи је Комисија за квалитет, акредитирају се сви сарадници Факултет , по групацијама(наставно особље, ваннаставно особље).

1. Услови за рад на мом радном месту су:
 - а) добри
 - б) делимично добри
 - в) лоши
2. Средства за рад на радном месту су:
 - а) потпуно обезбеђени
 - б) делимично обезбеђени
 - в) нису обезбеђени
3. Усавршавање ми је омогућено:
 - а) у потпуности
 - б) делимично
 - в) нису омогућено
4. Својом зарадом у Школи сам:
 - а) задовољаан
 - б) делимично задовољан
 - в) незадовољан
5. Руковођењем Школом сам:
 - а) задовољаан
 - б) делимично задовољан
 - в) незадовољан
6. Мојим непосредни руководиоца је:
 - а) увек коректан
 - б) делимично коректан
 - в) некоректан
7. У нашој Школи:
 - а) директор одушује о свему
 - б) свима је пружена могућност да учествују у раду Факултет према својој функцији
 - в) задовољан сам системом одлучивања
8. Радно време на послу ми:
 - а) у потпуности одговара
 - б) делимично одговара
 - в) не одговара
9. Своје квалитете на радном месту могу:
 - а) потпуно да искористим

- б) делимично да искористим
 - в) недовољно да искористим
10. У односу на друга радна места моје радно место је:
- а) довољно плаћено
 - б) делимично плаћено
 - в) недовољно плаћено
11. Моје информисање о збивањима у школи је:
- а) задовољавајуће
 - б) делимично задовољавајуће
 - в) незадовољавајуће
12. Расподелом и односом зарада у школи сам:
- а) задовољан
 - б) делимично задовољан
 - в) незадовољаван
13. Зараде у Школи су:
- а) транспарентне(доступне, познате)
 - б) делимично транспарентне
 - в) нетранспарентне(тајне, непознате)
14. На послу имам пријатеље од којих могу да затражим помоћ и да им се поверим:
- а) увек
 - б) понекад
 - в) никад
15. Међуљудски односи у школи су:
- а) добри
 - б) делимично добри
 - в) лоши
16. Мој доживљај неадекватних наредби руководства имам:
- а) увек
 - б) понекад
 - в) никад
17. Школу доживљавам као своју другу кућу:
- а) увек
 - б) понекад
 - в) никад
18. Срадња са колегама је:
- а) добра
 - б) делимично добра
 - в) лоша
19. У школи стимулације за квалитетнији рад:
- а) постоје
 - б) делимично постоји
 - в) не постоји
20. Својим статусом у Школи сам:
- а) задовољан
 - б) делимично задовољан
 - в) незадовољан

15.5 ПРАВИЛНИК О ИЗБОРУ У ЗВАЊА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Члан 1.

Овим Правилником дефинишу се критеријуми и поступак избора у звање наставника и сарадника Високе Факултет за стратешки и оперативни менаџмент у Београду.

Члан 2.

Избор наставника и сарадника врши се у складу са Законом о високом образовању чланови 62, 63 и 64, Статутом Факултет и Препорукама Националног савета за високо образовање.

Члан 3.

Поступак за избор

Најкасније осам месеци пре истека периода на који је наставник или сарадник биран Општа служба Факултет обавештава Наставно-научно веће о потреби покретања процедуре за избор.

У року од 30 дана Наставно-научно веће именује комисију за избор, директор расписује конкурс за избор.

- Конкурс се расписује за два звања: звање у које је наставник већ биран и више звање;
- Комисију за избор од три члана. Чланови Комисије су у истом или вишем звању од звања за које се конкурс расписује. Најмање један члан Комисије није у сталном радном односу у Школи. Најмање два члана Комисије морају да буду из области за коју је конкурс расписан.

Члан 4.

Наставно веће даје сагласност на расписивање конкурса, доноси одлуку о члановима и председнику Комисије за избор.

Члан 5.

Директор Факултет на основу сагласности Наставног већа доноси одлуку о објављивању конкурса за избор наставника или сарадника најкасније 6 месеци пре почетка времена за које је наставник, односно, сарадник биран. Конкурс траје 15 дана. Конкурс се расписује у најмање једном дневном листу који покрива читаву земљу.

Члан 6.

На објављени конкурс кандидати подносе потребна документа:

- Пријаву на конкурс;
- Биографију;
- Списак радова и саме радове;
- Друге референтне материјале.

Члан 7.

У року од 60 дана Комисија за избор Наставном већу подноси Извештај о свим пријављеним кандидатима. Ако комисија у року не поднесе Извештај, Наставно веће формира нову Комисију.

Члан 8.

Извештај Комисије треба да буде написан у прописаној форми. Извештај Комисије садржи: податке о конкурс и пријављеним кандидатима, за сваког кандидата: биографске податке, преглед досадашњег стручног и научног рада, списак раференци по областима, укупан и периодични индекс научне компетенције, оцену вредновања наставног и педагошког рада, приказ доприноса и мишљење о испуњености других услова и на крају Закључак са предлогом за избор кандидата у одређено звање.

Члан 9.

Председник Комисије за избор сазива седнице Комисије на којима се:
Разматра конкурсна документација:

- Обавља разговор са кандидатима који су се пријавили на конкурс,
- Оцењује досадашњи рад кандидата, применом Правилника **ПО 2** и **ПО**;
- Доноси закључак са предлогом;
- Утврђује текст Извештаја.

Комисија одлуке и Закључак доноси већином гласова при чему један члан комисије може да издвоји мишљење. Комисија свој Извештај са комплетном конкурсном документацијом доставља директору Факултет .

Члан 10.

Извештај Комисије директор Факултет ставља на увид јавности 30 дана од дана пријема. Информацију о стављању Извештаја на увид јавности директор Факултет објављује на званичној огласној табли а сам Извештај се може погледати у Библиотеци Факултет .

Члан 11.

Уколико у року од 30 дана постоје примедбе на Извештај комисија за избор је дужна да одговори на њих. Извештај комисије, евентуалне примедбе и одговор на примедбе достављају се Наставном већу Факултет .

Члан 12.

Наставно веће разматра Извештај комисије за избор, евентуалне примедбе, и одговор на њих. Већином гласова Наставно веће доноси коначну одлуку о избору наставника или сарадника у одговарајуће звање.

Услови за избор у звање

Члан 13.

При доношењу закључка са предлогом коначне одлуке о избору у наставника или сарадника у звање Комисија за избор и Наставно веће воде рачуна о условима за избор који су дефинисани Законом о високом образовању, Статутом Високе Факултет и Правилницима о вредновању стручне и научне компетентности и вредновању наставног и педагошког рада.

Члан 14.

Звања наставника Високе Факултет су доцент, ванредни професор, редовни професор и наставник страног језика. На Високој школи послове наставника може обављати и професор емеритус, у складу са законом. У звање наставника може бити изабрано лице које има одговарајући стручни, академски, тј научни назив, способност за наставни рад, научне и стручне радове и друге референце и просечну оцену у току студија најмање 8 (осам);

У звања доцента може бити изабрано лице које, поред услова утврђених законом, има и научне, тј стручне радове објављене у научним часописима или зборницима са рецензијама.

У звања ванредног професора Високе Факултет може бити изабрано лице које, поред услова утврђених законом, има и више научних радова од значаја за развој науке, објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, оригинално стручно остварење, односно руковођење или учешће у научним пројектима, објављен уџбеник, монографију, практикум или збирку задатака за ужу научну област, односно уметничку област за коју се бира и више радова саопштених на међународним или домаћим научним скуповима.

У звања редовног професора Високе Факултет може бити изабрано лице које, поред услова утврђених законом, има и већи број научних радова који утичу на развој научне мисли, објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, већи број научних радова и саопштења изнетих на међународним или домаћим научним скуповима, објављен уџбеник, монографију, или оригинално стручно остварење за ужу научну област, остварене резултате у развоју научно наставног подмлатка, учешће у завршним радовима на специјалистичким и дипломским академским студијама.

15.6 ПРАВИЛНИК О ВРЕДНОВАЊУ НАУЧНО – ИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се критеријуми и мерила за вредновање квалитета научно – истраживачког и стручног рада наставника и сарадника Високе Факултет за стратешки и оперативни менаџмент.

Члан 2.

Квалитет научно – истраживачког и стручног рада наставника и сарадника утврђује се на основу два критеријума.

- научне компетентности,
- индекса цитираности.

Члан 3.

Научна компетентност наставника и сарадника изражава се укупном вредношћу компетенције Ru. Она представља укупан збир поена који се добија множењем броја објављених научних резултата (радова) са њиховом вредношћу израженој кроз индикатор научне компетенције R.

Члан 4.

За утврђивање индикатора научне компетенције R и сврставање научних резултата користе се прихваћени критеријуми Министарства за науку Републике Србије. Према тим критеријумима сви научни резултати и њихови индикатори R сврставају се у следеће групе:

R11 - Истакнута научна књига и монографија међународног значаја.....	10
R12 - Научна књига и монографија међународног значаја.....	7
R13 - Научна књига и монографија националног значаја.....	5
Уџбеници	
R21 - Поглавље у књизи, Прегледни чланак у водећем часопису међународни значај.....	5
R22 - Поглавље у књизи, прегледни чланак, међународни значај.....	3
R23 - Поглавље у књизи, прегледни чланак, национални значај.....	2
R31 - Техничка решења - нови производ или технологија.....	4
R32 - Техничка решења - побољшани постојећи производ или технологија.....	3
R33 - Техничка решења - прототип, нова метода, софтвер, инструмент и сл.....	2
R41 - Патент реализован на међународном нивоу.....	7
R42 - Патент реализован.....	5
R51 - Рад у водећем часопису међународног значаја.....	5
R52 - Рад у часопису међународног значаја.....	3
R53 - Пленарно предавање по позиву на скуп међународног значаја.....	3
R54 - Рад саопштен на скупу међународног значаја штампан у целини.....	1
R61 - Рад у водећем часопису националног значаја.....	2
R62 - Рад у часопису националног значаја.....	1,5
R63 - Научна критика и полемика.....	1
R64 - Уводно предавање на скупу националног значаја штампано у целини.....	1,5
R65 - Рад саопштен на скупу националног значаја штампан у целини.....	0,5
R71 - Пленарно предавање на скупу међународног значаја штампано у изводу.....	1,5
R72 - Рад саопштен на скупу међународног значаја штампан у изводу.....	0,5
R73 - Рад саопштен на скупу националног значаја штампан у изводу.....	0,2
R81 - Одбрањена докторска дисертација.....	6
R82 - Одбрањена магистарска теза.....	3

R83 - Одбрањен специјалистички рад.....	2
Учешће на пројектима	
- Списак пројектата, по пројекту.....	1
Учешће у међународној сарадњи	
- По пројекту.....	2
Рецензија радова у међународном пројекту(по раду).....	0,5
Уређивање часописа (уредник).....	1

Члан 5.

Множењем броја научних радова са њиховим индикатором R_i добија се укупна вредност индекса научне компетенције наставника и сарадника R_u .

Члан 6.

Укупни индекс компетенције се утврђује за укупан протекли период до почетка нове школске године.

Члан 7.

Периодични индекс компетенције утврђује се за протекле 5 године од избора и он је релевантан за избор у више звање или реизбор у исто звање.

Члан 8.

Индекс цитираности научних радова утврђује се према критеријуму Министарства за науку Србије, који их класификују и јавно објављују.

Члан 9.

Оцене вредновања научно - истраживачког рада Факултет је обавезна да редовно спроводи прати и јавно објављује. Оне се користе у поступцима утврђивања квалитета наставника и сарадника.

15.7 ПРАВИЛНИК О ВРЕДНОВАЊУ НАСТАВНОГ И ПЕДАГОШКОГ РАДА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се критеријуми, мерила и процедуре за вредновање квалитета наставног и педагошког рада наставника и сарадника Факултет .

Члан 2.

Критеријуми за оцењивање наставне делатности наставника и сарадника су:

- однос према наставном процесу;
- однос према студентима;
- однос према Школи и окружењу.

Оцењивање се формира на основу питања из анонимне студентске анкете која се реализује на крају године након преслушаних наставних предмета. Оцена се изражава бројевно у распону од 1 до 5. Користи се *Анкета А1*.

Члан 3.

Критеријуми за оцењивање педагошке делатности наставника и сарадника су:

- квалитет предавања и вежбања;
- пролазност и ефикасност на испитима;
- успешност на испитима.

Члан 4.

Квалитет предавања и вежбања оцењује се на основу анонимне студентске анкете (питања из Анкете А1) или на основу оцене Комисије – експертског тима. Оцена се формира на крају године након одслушаних наставних предмета. Оцена се изражава бројем од 1 до 5 (максимално).

Члан 5.

Успешност на испитима утврђује се за сваки наставни предмет и после сваког испитног рока. Утврђује се као просечна средња оцена оцењених студената који су положили испит при чему се усваја корекција:

- за просечну оцену на испиту 6 оцена успешности 2
- за просечну оцену на испиту 10 оцена успешности 5

Документ у коме се прати оцена је Извештај о успешности.

Члан 6.

Пролазност и ефикасност на испитима утврђује се за сваки испитни рок и за период предходна три испитна рока. Под пролазношћу се подразумева однос броја студената који су положили испит и броја студената који су пријавили испит, однос броја студената који су положили испит у односу на број студената који су изашли на испит.

Под ефикасношћу се подразумева однос броја студената који су положили испит у односу на број студената који су одслушали предмет за три узастопна рока након слушања предмета.

Пролазност и ефикасност се изражавају у процентима и успоставља се корекција:

- пролазност и ефикасност од 0% одговара оцени 1;
- пролазност и ефикасност од 100% одговара оцени 5.

Члан 7.

Однос према Школи и окружењу оцењује се на основу следећих критеријума:

- рад на иновацији и модернизацији наставних садржаја;
- обезбеђеност предмета литературом и приручницима;
- развој лабораторијског и практичног рада;
- учествовање у раду комисија Факултет ;
- менторски рад(вођење завршног рада и практичног рада);
- остале активности из тачке 4.3.

Оцену формира Комисија-експертски тим а она се изражава оценом од 1 до 5.

Члан 8.

Укупна оцена наставног и педагошког рада наставника и сарадника утврђује се као просечна вредност свих оцена утврђена овим Правилником.

Члан 9.

Уколико је укупна оцена наставног и педагошког рада наставника и сарадника негативна(мања од вредности 2) за период дужи од једне школске године Комисија за квалитет предлаже одговарајуће мере:

- разговор са наставницима и сарадницима;
- упућивање на обуку и усавршавање;
- уколико се наставна оцена понови наставник и сарадник се удаљавају из наставног процеса.

Члан 10.

Оцена вредновања наставног и педагошког рада наставника и сарадника Факултет је дужна да редовно спроводи, прати и јавно објављује и предузима одговарајуће мере. Оне се користе у поступцима утврђивања укупног квалитета наставника и сарадника.